KIRKKONUMMI-SIUNTIONJOEN KALATALOUSALUEEN HALLITUS

ASIA: Oikaisuvaatimus asiassa, joka koskee Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalueen ylimääräisen yleiskokouksen 14.12.2021 tekemää päätöstä kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman 2021 - 2030 vahvistamista koskevassa asiassa.

MUUTOKSENHAKIJAT:

1. Tea Ekengren-Saurén
2. Björn Ekström
3. Koy Kirkkonummen Ängeslandet/Tiuku Helenius, Mika Aarnio, Jussi Aarnio
4. Thure Lindeberg
5. Pekka Räty
6. Eva Standertskjöld

Muutoksenhakijoiden asiamiehenä toimii

Juha-Pekka Ripatti
[redacted]
Puh. [redacted]
Sähköposti [redacted]

ja hänen ollessaan estynyt

Reima Räty
[redacted]
Sähköposti [redacted]

Päätös pyydetään toimittamaan postitse lähetettävän päätöksen lisäksi sähköisesti yllä mainittuun sähköpostiosoitteeseen.

VAATIMUKSET

Kalastuslain 125 §:ssä säädetään muutoksenhausta kalatalousalueen päätökseen.

Tähän pykälään viitaten koskien sekä oikaisuvaatimuksen menettelytapaa että perusteita, muutoksenhakijat vaativat, että Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalue oikaisee

14.12.2021 ylimääräisessä yleiskokouksessaan tekemäänsä käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen vahvistamispäätöstä seuraavasti:

Vahvistetusta käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksesta on korjattava seuraavat kohdat lain vastaisina;

1) Käyttö- ja hoitosuunnitelman voimassaoloaika
2) 2.2.2 Kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvat alueet ja niillä käytettävät pyydykset
3) 2.2.3 Kalastusmatkailuun hyvin soveltuvat alueet

Muutoksenhakijat toimittavat asiassa tarvittaessa lisäselvitystä vaatimuksistaan ja jäljempänä perusteluinaan esittämistään seikoista.

Taustaa

Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus 2021 - 2030 vahvistettiin lähetettäväksi ELY-keskukselle 14.12.2021 pidetyssä Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalueen ylimääräisessä yleiskokouksessa.

Oikaisuvaatimukseen osallistuvat vesialueiden omistajat jättivät kirjallisen vastalauseen tai eriävän mielipiteen liitettäväksi kokouksen 14.12.2021 pöytäkirjaan. Tässä kirjallisessa vastalauseessa esitettiin syyt käyttö- ja hoitosuunnitelman vahvistamisen vastustamiselle. Jussi Aarnio (Kiinteistö Oy Kirkkonummen Ängeslandet) ja Pekka Rädyn asiamies Juha-Pekka Ripatti olivat tuoneet samoja asioita esille myös kirjallisissa lausunnoissaan.

Ylimääräisen yleiskokouksen 14.12.2021 esityslistassa kohdassa 6 todetaan, että *"Lausunnoissa kehotettiin poistamaan useita kohtia käyttö- ja hoitosuunnitelmasta. Hallitus on todennut, ettei esitykset aiheuttaa muutoksia suunnitelmaan. Kalastuslaki määrää asioita, joita ovat oltava mukana suunnitelmassa. Kalatalousalueen tarkoitus on kehittää alueensa kalataloutta sekä edistää jäsentensä yhteistyötä kalakantojen kestävän käyttö ja hoitosuunnitelman laadinnassa."*

Kalatalousalueen hallitus oli siis sitä mieltä, että Kirkkonummi-Siuntionjoen käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen tulee olla Luonnonvarakeskuksen laatiman mallin (Lappalainen, A. et al. 2019: Ehdotus Porvoon-Sipoon kalatalousalueen merialueen käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi. – Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 53/2019) sekä Kalatalouden Keskusliiton toimihenkilöiden että ELY-keskuksen kalatalousviranomaisten neuvonnan ja ohjeiden mukaisesti laadittu asiakirja (katso HE 192/2014, 36 §, s. 49). Sen ei siis tule edustaa enemmistöjäsentensä eli vesialueiden omistajien tahtotilaa, eikä ottaa huomioon vesialueiden omistajien mielipiteitä henkilökohtaisen omaisuutensa käsittelystä.

Julkisoikeudellinen asema ja hallintolain säädösten noudattaminen

Kalatalousalue on julkisoikeudellinen yhdistys, joka julkista hallintotehtävää hoitaessaan käyttää julkista valtaa. *"Julkisoikeudellisia hallintotehtäviä ovat etenkin*

tehtävät, jotka liittyvät lakien toimeenpanoon sekä yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen oikeuksia, velvollisuuksia ja etuja koskevaan hallinnolliseen päätöksentekoon. Julkisten hallintotehtävien ydinalueen muodostaa julkisen vallan käyttö. Sillä tarkoitetaan lain nojalla tapahtuvaa päätöksentekoa toisen edusta, oikeudesta tai velvollisuudesta, velvoittavan määräyksen antamista ja voimakeinojen käyttämistä." "Myös lain nojalla tapahtuva tosiasiallinen puuttuminen toisen etuun tai oikeuteen on julkisen vallan käyttöä." (Olli Mäenpää 2019: Oikeudenkäynti hallintoasioissa, s. 120).

Kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman valmistelu ja sen vahvistaminen ELY-keskukselle hyväksyttäväksi kuuluu kalatalousalueen julkisten hallintotehtävien piiriin ja on tosiasiallisesti merkittävää julkisen vallan käyttöä. Vahvistaessaan käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen, yleiskokous tekee sitovan asiaratkaisun, jolloin käyttö- ja hoitosuunnitelman valmistelu päättyy.

ELY-keskuksen hyväksymisen jälkeen käyttö- ja hoitosuunnitelmasta tulee sitova asiakirja, jota kalastusoikeuden haltijoiden on pakko noudattaa, ja järjestää kalastus käyttö- ja hoitosuunnitelman mukaisesti (KalL 41 §). ELY-keskus valvoo hyväksytyn käyttö- ja hoitosuunnitelman toimeenpanoa (KalL 39 §).

Kalatalousalueella on näennäinen itsehallinto mutta käytännössä kalatalousalue on osa kalatalouden organisaatiota ja ELY-keskuksen valvonnan (toiminnan, käyttö- ja hoitosuunnitelman toimeenpanon, toimeenpanon seurannan ja maksuvarojen jakamisen) alainen. ELY-keskuksilla on myös kalatalousalueittain nimetyt yhteyshenkilöt.

Lisäksi on huomioitava, että "*Kalatalousalueen jäseniä ovat alueen kalastusoikeuden haltijat sekä valtakunnalliset kalastusalan järjestöt.*" (KalL 23.2 §). Kyseessä on siis pakkojäsenyys; jäsenyyttä ei voi hakea, jäsenyydestä ei voi erota, eikä jäsenyydestä voida erottaa. Yleiskokouksessa käytettävissä olevalla äänimäärällä mitattuna kalatalousalue on vesialueen omistajien edustaja, jonka tulisi ajaa ensisijaisesti vesialueen omistajien etuja, ei joitain muuta etua.

Kalatalousalueen julkisoikeudellinen status ja velvoite noudattaa hallintolakia julkisoikeudellista tehtävää hoitaessaan asettaa kalatalousalueen toimielimille erityisen huolellisuusvelvoitteen. Ottaen huomioon ELY-keskuksen kolmoisroolin kaupallisen kalastuksen harjoittamisen lupaviranomaisena, kalavarojen käyttö- ja hoitosuunnitelman hyväksyvänä viranomaisena sekä kalastuslain mukaisena valvontaviranomaisena, tulee kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmien valmistelun kalatalousalueella olla vastaavasti lainmukaista ja huolellista.

Kalatalousalueen toimintaan sovelletaan hallintolain ohella yleisiä hallinto-oikeudellisia periaatteita.

Omaisuudensuoja

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaisesti vesialueen omistusoikeus kattaa kalastusoikeuden ja kalastusoikeus nauttii perustuslain takaamaa omaisuuden suojaa. Kalastusoikeudella ymmärretään suojattua valtaa harjoittaa kalastusta määrätyllä vesialueella. Kalastusoikeuteen on katsottu kuuluvan myös oikeuden vesialueen

kalakannan taloudelliseen hyväksikäyttöön ja oikeuden järjestää vesialueen käyttö ja hoito.

Kalastusoikeuteen sisältyy oikeus hankkia vesialueella olevien kalojen hallinta ja tulla siten niiden omistajaksi. Kalastusoikeus on omaisuutta.

Omaisuuden suojasta on säädetty Suomen perustuslain 15 §:ssä sekä Suomessa voimassa olevissa Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa. Julkisen vallan käyttäjillä (kuten kalatalousalue) on velvollisuus noudattaa myös perusoikeuskirjan ja ihmisoikeussopimuksen määräyksiä, ja niitä sovelletaan myös yhteisöihin.

Kalatalousalueen lakisääteisenä tehtävä on laatia käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus (KalL 36 §). Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen toimenpide-ehdotukset eivät saa olla ristiriidassa kansallisten säädösten, eivätkä Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden kanssa. Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen tulee perustua perusoikeusmyönteiseen laintulkintaan. Tämä tulkintasääntö korostaa perusoikeussäännösten huomioon ottamista tavallisten lakien (esim. kalastuslaki) säädösten tulkinnassa hallinnossa ja julkista valtaa käytettäessä.

Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen valmistelun aikana ei ole haettu omistajien suostumusta heidän vesialueidensa käyttö- ja hallintaoikeusien rajoituksiin. Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus ei siten kuvasta vesialueiden omistajien suostumuksen aitoutta, vapaaehtoisuutta ja nimenomaisuutta.

Kalastuslain tai perustuslain sääntöjen vastaista käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotusta ei tulisi laatia (kalatalousalue), saatikka vahvistaa (kalatalousalue) tai hyväksyä ELY-keskuksessa. ELY-keskus ei voi vedota siihen, että hyväksyttäväksi lähetetty käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus olisi vesialueiden omistajien tahdon ilmaus, mitä se ei ole! Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus on Luonnonvarakeskuksen tekemän mallin sekä Kalatalouden Keskusliiton toimihenkilöiden että ELY-keskuksen kalatalousviranomaisten neuvonnan ja ohjeiden mukaisesti laadittu asiakirja.

Muutoksenhaku kalatalousalueen päätökseen (KalL 125 §)

Itä-Suomen hallinto-oikeus on antanut 19.8.2021 päätöksen käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen vahvistamista koskevassa asiassa Lehmon kylän kalaveden osakaskunta (valittaja) vs. Höytiäisen kalatalousalue. Päätöksen mukaan kalatalousalueen ylimääräinen yleiskokouksen olisi tullut jättää oikaisuvaatimus tutkimatta, koska yleiskokouksen päätös vahvistaa ehdotus käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi on luonteeltaan asianvalmistelua koskeva päätös. Kalatalouden Keskusliiton lakimies Elias Rauhala on ilmaissut olevansa samaa mieltä Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen perusteluista.

Allekirjoittanut on eri mieltä Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöksestä seuraavin perusteluin;

Korkein hallinto-oikeus ei ole käsitellyt Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöstä 19.8.2021, joten kyseessä ei ole ennakkotapaus.

Kalastuslain 125 §:n mukaan se, jonka oikeutta päätös koskee, voi vaatia kalatalousalueen yleiskokoukselta päätöksen oikaisemista sillä perusteella, että päätös ei ole syntynyt laillisessa järjestyksessä taikka on lain, asetuksen tai kalatalousalueen sääntöjen vastainen taikka poikkeaa siitä, mitä käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on määrätty.

Yleiskokouksen päätös vahvistaa käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus on päätös, jota voidaan vaatia oikaistavaksi kalastuslain 125 §:n mukaisesti. Tästä syystä kalatalousalueen päätökseen liitetään oikaisuvaatimusosoitus.

Muutoksenhakuoikeuden voidaan katsoa olevan keskeisin oikeusturvakeino hallintolainkäytössä. Näkemys, jonka mukaan kalatalousalueen yleiskokouksen vahvistamispäätökseen ei voi hakea oikaisua, on kalastuslain ja hallintoprosessilain tarkoituksen vastainen.

Kalatalousalueen yleiskokous vahvistaa kalastuslain 26 §:n mukaisesti ehdotuksen käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi. Lain sanamuodon tulee olla ensisijainen lähtökohta lain alkuperäisen tavoitteen (ratio legis) tulkinnassa: on selvää, että vahvistaminen tarkoittaa päätöksentekoa eikä sen valmistelua.

Kun otetaan huomioon lainsäätäjän edellyttämät kalatalousalueen vahvistamisratkaisun tiukat sisällölliset velvoitteet (KalL 36.1.§), on selvää, että asiassa ei voi olla kyse ei-oikaisukelpoisesta valmistelutoimenpiteestä.

Todellinen ja ensisijainen päätöksentekijä ja vallankäyttäjä asiassa on kalatalousalueen yleiskokous, joka vahvisti käyttö- ja hoitosuunnitelman asiasisällön. Yleiskokous teki sitovan asiaratkaisun. Sisältöön ei enää kosketa, jos se täyttää kalastuslain 37.1 § ehdot. Valmistelu päättyi siis kalatalousalueen yleiskokouksen vahvistamispäätökseen.

ELY-keskuksen on hyväksyttävä kalatalousalueen vahvistama ehdotus, *jos se: 1) on tässä laissa säädettyjen vaatimusten mukainen; 2) on yhteensopiva valtakunnallisten kalavarojen hoitosuunnitelmien kanssa, eikä vaikeuta niiden toteuttamista; 3) on yhteensopiva muiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien kanssa; ja 4) on käsitelty alueellisessa kalatalouden yhteistyöryhmässä.* (KalL 37.1 §). *"Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi palauttaa ehdotuksen käyttö- ja hoitosuunnitelmaksi kalatalousalueelle uudelleen valmisteltavaksi, jos ehdotus ei täytä hyväksymisen edellytyksiä."* (KalL 37.3 §)

Kalatalousalueen ja ELY-keskuksen välillä on toimivaltarajaus. Tämän mukaisesti kalatalousalue laatii käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen sisällön, jonka ELY-keskus nimettyjen neljän ehdon täyttyessä hyväksyy. ELY-keskus ei voi muuttaa käyttö- ja hoitosuunnitelman sisältöä. Todellinen ja ensisijainen päätöksentekijä ja vallankäyttäjä asiassa on kalatalousalueen yleiskokous, joka vahvistaa käyttö- ja hoitosuunnitelman asiasisällön. Yleiskokous tekee asiassa sitovan asiaratkaisun, jota kalastusoikeuden haltijoiden on noudatettava ja toteuttaa ELY-keskuksen hyväksymisen jälkeen.

Kalatalousalueen yleiskokouksen on joka tapauksessa käsiteltävä muutoksenhakijoiden esittämä oikaisuvaatimus hallintolain mukaisesti. Kuten viranomaisilla, myös julkisen vallan käyttäjillä on asiassa ratkaisupakko. Kalatalousalueen yleiskokous ei voi antaa vahvistusratkaisuaan käsittelemättä oikaisuvaatimusta hallintolain mukaisesti. Hallintolain 43 §:n mukaan hallintopäätös on annettava kirjallisesti. Hallintolain 45 §:n mukaan hallintopäätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalueen hallitus ei voi jättää käsittelemättä/tutkimatta jätettyä oikaisuvaatimusta. Tarvittaessa on kutsuttava koolle ylimääräinen yleiskokous käsittelemään oikaisuvaatimusta (KalL 125.2 §).

Oikaisua haetaan vahvistetun käyttö- ja hoitosuunnitelman seuraaviin kohtiin;

Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalue käsitteli ylimääräisessä yleiskokouksessaan 14.12.2021 käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotusta. Yleiskokous vahvisti äänestyksen jälkeen (käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen vahvistamisen puolesta 20 ääntä, vastaan 17 ääntä) ehdotuksen muutoksitta.

Katsomme, että vahvistettu käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus on alla olevissa kohdissa 1 - 3 tarkemmin selostetuilta osin lain vastainen ja sitä ei olisi tullut vahvistaa.

1. Käyttö- ja hoitosuunnitelman voimassaoloaika

Vaatimus Esitämme käyttö- ja hoitosuunnitelman voimassaoloajaksi 5 vuotta (2022 – 2026).

Perustelu Vahvistetussa käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksessa on kalastuslain 38 §:n vastaisesti esitetty mahdollisuus päivittää 10-vuotista suunnitelmaa kesken sopimuskauden.

Ylimääräisen yleiskokouksen 14.12.2021 esityslistassa kohdassa 6 todetaan, että molemmissa annetuissa lausunnoissa esitettiin, että käyttö- ja hoitosuunnitelman voimassaoloaika tulisi olla 5 vuotta.

Esityslistassa siteerataan käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen tekstiä seuraavasti: *"Toimenpiteiden toteutumista arvioidaan vuosittain vuosikokouksessa ja tarvittaessa tehdään tarkentavia toimenpiteitä" ja "Myös erilaisten seurantojen ja selvitysten myötä voi tulla uutta tietoa, jonka pohjalta käyttö- ja hoitosuunnitelmaa on syytä päivittää suunnittelukauden aikana. Viimeistään viiden vuoden jälkeen käyttö- ja hoitosuunnitelman voimaan astumisesta tehdään suunnitelman välitarkastus" Tällä tarkoitetaan, että suunnitelma muutetaan, mikäli on tarpeellista ennen kuin suunnitelma on ollut voimassa 10 vuotta. Suunnitelmanvahvistaminen ja hyväksyminen on pitkä byrokraattinen prosessi, joka käydään läpi, kun on todellinen syy. Toimenpiteiden aiheuttamat muutokset kalakannoissa ei yleensä tapahdu lyhyellä aikavälillä.*

Kyseinen teksti on kalastuslain vastainen. Käyttö- ja hoitosuunnitelman voimassaolosta ja muuttamisesta säädetään kalastuslain 38 §:ssä. Hyväksyttyä ja voimassa olevaa käyttö-

ja hoitosuunnitelmaa voidaan muuttaa kesken voimassaoloajan vain silloin, *"Jos kalatalousalueen kalakantojen tila on suunnitelman voimassaoloaikana muuttunut niin oleellisesti, ettei suunnitelman toteuttaminen enää täyttäisi sille asetettuja tavoitteita, on kalatalousalueen ryhdyttävä toimiin suunnitelman muuttamiseksi."* (KalL 38.2 §).

ELY-keskuksen hyväksymä käyttö- ja hoitosuunnitelma on asiakirja, jota ei voida muuttaa, korjata tai päivittää kesken voimassaoloajan muusta kuin edellä kerrotusta syystä.

Yleiskokouksen 14.12.2021 vahvistamasta käyttö- ja hoitosuunnitelmasta tulee ELY-keskuksen hyväksymisen jälkeen kalatalousaluetta ja kalastusoikeuden haltijoita sitova asiakirja (KalL 40.1 §, 41.1,2 §). Koska käyttö- ja hoitosuunnitelma sisältää kalastusoikeuden käyttöä (omistusoikeuden ydintä) koskevia pakkonoudatettavia toimenpiteitä, kyseessä ei ole silloin ajallisesti kertaluonteinen perustuslaillisen omaisuuden suojan loukkaus (PeL 15 §), vaan pitkäkestoinen.

2. **2.2.2 Kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvat alueet ja niillä käytettävät pyydykset**

Vaatimus Käyttö- ja hoitosuunnitelmasta tulee poistaa kaikki sanalliset määritelmät ja kuvat kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvista alueista koskien alueitamme.

Poistetun tekstin tilalle tulee kirjoittaa: "Kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltua alueita ei ole voitu määrittää, koska kalastuslaissa ei ole täsmällisesti ja tarkkarajaisesti määritetty kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvien alueiden ominaisuuksista. Maa- ja metsätalousministeriä ei ole säätänyt asetusta, jossa käyttö- ja hoitosuunnitelmaan sisällytettävistä seikoista säädettäisiin tarkemmin (KalL 36 §)."

Perustelu Ehdotus loukkaa perustuslaillista omaisuuden suojaa (PeL 15 §).

Kalatalousalueen koko merivesialue on kalastusrajoitusalueita lukuun ottamatta määritelty kaupalliseen kalastukseen ja kalastusmatkailuun hyvin soveltuvaksi (Khs:n kuva 16, s. 30). On ilmeistä, että jos vesialue kokonaisuudessaan määritellään kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvaksi, muodostuu tilanne pakkolunastusta muistuttavaksi.

Vesialueiden omistajille ei ole kerrottu, ja he ovat tietämättömiä siitä, mikä seurausvaikutus kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvien alueiden määrityksellä (sanallisesti/karttakuva) on. Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen valmistelun aikana ei ole haettu omistajien suostumusta heidän vesialueiden sisällyttämisestä kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuviin alueisiin. Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus ei siten kuvasta vesialueiden omistajien suostumuksen aitoutta, vapaaehtoisuutta ja nimenomaisuutta.

Kalastuslain yhtenä tavoitteena on ammattikalastajien toimintaedellytysten parantaminen. Tämä käy ilmi hallituksen esityksestä 192/2014, s. 17: *"Tavoitteeseen pyritään muun muassa määrittelemällä kalatalousalueiden käyttö- ja*

hoitosuunnitelmissa kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvat alueet, joita koskevia kalastuslupia ja kalastusoikeuksien vuokrasopimuksia kalavesien omistajat sitoutuisivat tekemään alueen kaupallisten kalastajien kanssa."

Kalastuslain 36 §:ssä säädetään käyttö- ja hoitosuunnitelman laatimisesta. Käyttö- ja hoitosuunnitelman on sisällettävä 2. momentin 7) kalataloudellisesti merkittävien alueiden sekä kaupalliseen kalastukseen ja kalastusmatkailutarkoitukseen hyvin soveltuvien alueiden määritys. Kalastuslaissa ei ole täsmällisesti ja tarkkarajaisesti määritetty niistä ominaisuuksista, joita edellä mainituilla alueilla tulisi olla.

Käyttö- ja hoitosuunnitelmaan sisällytettävistä seikoista voidaan säätää tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (KalL 36.3 §). Tällaista asetusta ei ole säädetty.

Kalaveden omistaja tai osakaskunta ei sitoudu edellä mainitulla tavalla luovuttamaan omaisuutensa päätösvaltaa kaupallisesta kalastuksesta ELY-keskukselle määrittelemällä kaupallisen kalastukseen hyvin soveltuvat alueet.

Perusoikeuksien yleisissä rajoitusedellytyksissä on mainittu perusoikeuksien rajoittamista koskevia vaatimuksia: rajoituksista tulee säätää lailla täsmällisesti ja tarkkarajaisesti ja niiden tulee olla suhteellisia. Rajoitussääntelyn tulee olla paitsi hyväksyttävää, myös painavan yhteiskunnallisen tarpeen vaatimaa. Tässä tapauksessa vesialueen omistajien omistusoikeuden suojaa loukataan suosimalla muita yksityisoikeudellisia tahoja, kuten kaupallisia kalastajia.

Vesialueen omistajalla ei ole mitään velvollisuutta mahdollistaa kaupallisen kalastajan hankkia toimeentulonsa omistamaltaan vesialueelta. Perustuslain 18 § ei luonnollisesti perusta oikeutta valita ja harjoittaa sellaista ammattia, joka loukkaan toisen omaisuuden suojaa, eli elinkeinoa voi lähtökohtaisesti harjoittaa hyödyntäen vain omaa omaisuuttaan, toisen omaisuutta vain tämän suostumuksella.

3. 2.2.3. Kalastusmatkailuun hyvin soveltuvat alueet

Vaatimus Kappaleen 2.2.3 Kalastusmatkailuun hyvin soveltuvat alueet tekstiä tulee muokata siten, etteivät omistamme vesialueet kuulu kalastusmatkailutarkoitukseen hyvin soveltuviin alueisiin.

Perustelu Kalastuslaissa ei ole täsmällisesti ja tarkkarajaisesti määritetty kaupalliseen kalastusmatkailuun hyvin soveltuvien alueiden ominaisuuksista. Maa- ja metsätalousministeriä ei ole säätänyt asetusta, jossa käyttö- ja hoitosuunnitelmaan sisällytettävistä seikoista säädettäisiin tarkemmin (KalL 36 §). Lisäksi teksti loukkaa perustuslaillista omaisuuden suojaa (PeL 15 §).

"Kalastusopastoimintaan ja kalastusmatkailuun hyvin soveltuvia alueita ovat käytännössä kaikki alueet, joilla ei ole toiminnassa käytettävien kalastusmuotojen rajoituksia. (khs-ehdotus s. 31)"

"Kalastusmatkailun osalta tarkoitettaisiin alueita, joissa voidaan kehittää sellaisia kalastusmatkailupalveluita, joita ei voida toteuttaa kalastuslain 18 §:n nojalla." (HE 192/2014, 36.2 §, s. 50). Kyseessä on siis kaikki muu kalastusmatkailutoiminta kuin kalastusopas ja kuusi asiakasta veneessä.

Kalastusmatkailutarkoitukseen hyvin soveltuvia alueita (KalL 36.2 § kohta 7) ei tule määritellä käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksessa kirjallisesti, karttakuvana tai millään muullakaan tavalla, koska kalastuslaissa ei ole määritetty täsmällisesti ja tarkkarajaisesti niistä ominaisuuksista, joita edellä mainituilla alueilla tulisi olla.

Käyttö- ja hoitosuunnitelmaan sisällytettävistä seikoista voidaan säätää tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (KalL 36.3 §). Tällaista asetusta ei ole säädetty.

Koska kalastusmatkailutarkoitukseen hyvin soveltuvien alueiden tulevat käyttömuodot ovat täysin hämärän peitossa, toteamme, etteivät omistamamme vesialueet ole kalastusmatkailutarkoitukseen hyvin soveltuvia, emmekä hyväksy niiden määrittelemistä sellaisiksi.

Yhteenveto

Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksen ongelmallisin piirre on sen kajoaminen yksityisomaisuuteen.

Lähes kaikkien vesialueiden määrittäminen kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuviksi ilman yhteydenottoja vesialueiden omistajiin ja ilman minkäänlaisia käyttötarkoituksen soveltuvuusarviointeja on sietämätöntä.

Yksinkertaistettuna käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotuksessa eri tarkoituksiin tehdyt aluekartat ja muut määrittelyt siirtävät vesialueiden käyttö- ja hallintaoikeuden vesialueiden omistajilta valtion kalatalousviranomaisille eli ELY-keskuksille.

Käyttö- ja hoitosuunnitelmaehdotus on sinällään niin epämääräinen, ettei sen toteutumista pystytä valvomaan millään mittareilla ja siitä puuttuu kaikki konkretia, mikä tekisi siitä ylipäätään suunnitelman.

Epämääräinen ja tulkinnanvarainen ohjeistus, josta ELY-keskuksen hyväksymisen jälkeen tulee sitovaa, johtaa ainoastaan ristiriitatilanteisiin, joiden ratkominen tulee turhaan kuormittamaan viranomaisia ja oikeusjärjestelmää.

Espoo, 3.2.2022

Juha-Pekka Ripatti

Juha-Pekka Ripatti
Asiamies

LIITE 1 Kirkkonummi-Siuntionjoen kalatalousalueen ylimääräisen yleiskokouksen 14.12.2021 pöytäkirja liitteineen, julkaistu 30.12.2021 kalatalousalueen kotisivuilla https://kirkkonummi-siuntionjoenkalatalousalue.fi/

LIITE 2 Ilmoitus pöytäkirjan esille panosta 30.12.2021

LIITE 3 asiamiehen valtakirjat;

1. Tea Ekengren-Saurén
2. Björn Ekström
3. Koy Kirkkonummen Ängeslandet/Tiuku Helenius, Mika Aarnio, Jussi Aarnio
4. Thure Lindeberg
5. Pekka Räty
6. Eva Standertskjöld